

Monumentnummer*: 517864

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82971/192

Woonplaats* Hazerswoude-Dorp
Gemeente* Alphen aan den Rijn
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Hazerswoude-Dorp
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Hazerswoude
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1668

Omschrijving**

Inleiding

BOERDERIJ, als onderdeel van het boerderijcomplex 'Modelhoeve', uit 1883, uitgevoerd in een eclectische bouwstijl met van de renaissance afgeleide stijlmotieven. De indeling van het interieur bestond behalve uit het woonhuis uit de werkkeuken in de linkerzijvleugel met daarachter het dorsgedeelte en op de verdieping opslag voor graan en hooi. De dwarsvleugel ernaast was bestemd voor jongvee, paarden en als koetshuis, terwijl in de grote stal onder dubbel zadeldak de koeien werden gestald. Deze vierbeukige stal achter het woongedeelte, die in 1963 gedeeltelijk is verbouwd en vernieuwd vanuit het bestaande vloeroppervlak en deels met behoud van de oorspronkelijke gevelindeling op de begane grond, is ten dele voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

Monumentale boerderij op een samengestelde plattegrond, opgebouwd vanuit een U-vorm met twee bouwlagen (danwel één bouwlaag met mezzanino) onder afzonderlijke daken, waarbij zich binnen het omsloten gedeelte een éénlaags vierbeukig stalgedeelte met lagere noklijn bevindt. De daken zijn gedekt met gesmoorde kruispannen en hebben deels loden hoekkepers. De gevels zijn opgetrokken uit grauwe baksteen (kruisverband) met strekken en segmentbogen boven deuren en vensters. De keldervensters bevinden zich in met gietijzeren roosters afgedekte koekoeken tegen de voor- en linker zijgevel. Gele baksteen is decoratief toegepast

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bij een deel van de strekken, evenals in een uitkragend gemetseld fries onder de gootlijst van het woongedeelte. De voorgevel van het woongedeelte is bovendien verlevendigd met decoratief crèmekleurig pleisterwerk voor ondermeer sierbanden en aanzet- en sluitstenen van ontlastingsbogen. De gootlijsten zijn van hout. Hardsteen is toegepast voor de lekdorpels, stoeptreden, de koekoeken en de plint van het hoofdvolume van het woongedeelte.

De vensters van het woongedeelte zijn zesruitsschuiframen, deels voorzien van persiennes. De licht getoogde mezzaninovensters hebben een verticale tweeruits roedenverdeling. De (bedrijfs)deuren, zowel enkele als dubbele, zijn opgeklampt en uitgevoerd met diagonaalsgewijze latten en voorzien van smeedijzeren beslag.

Het dwarsgeplaatste woongedeelte, waarvan de nokrichting evenwijdig loopt aan de Voorweg, bestaat uit een kelder, begane grond en een zolderverdieping, deels uitgevoerd als mezzanino. Het langgerekte grondplan heeft een breder hoofdvolume onder een schilddak met schoorstenen op de hoeken. De flankerende, smallere zijvolumes zijn gedekt door zadeldaken, waarvan de lagere nok aansluit op het hoofdvolume. Het hoofdvolume van de symmetrisch ingedeelde voorgevel bestaat uit een lijstgevel van vijf venstereenheden, waarbij de hoeklisenen en de rijk versierde middenrisaliet voorzien zijn van gepleisterde sierbanden. De middenrisaliet wordt bekroond door een door een gootlijst stekende gemetselde dakkapel met gebroken fronton en gepleisterde vleugelstukken. De entree deur in de middenrisaliet is uitgevoerd als een dubbele, van snijwerk voorziene paneel deur met voor de ruitjes decoratief siersmeedwerk. De deur bevindt zich in een iets verdiept gelegen, rood gesausde omlijsting, waarvan de strek is voorzien van gepleisterde aanzetstenen. Deze lopen als sierband door over de middenrisaliet en de decoratief uitgevoerde sluitblokjes. Erboven is, ter hoogte van de borstwering van het zoldervenster, een omlijst gepleisterd spaarveld met gekleurde terracotta tegeltjes in een geometrisch patroon aangebracht. Aan weerszijden van het venster bevinden zich kleine rechthoekige spaarvelden en een gepleisterde sierband met in haut-reliëf de aanduiding 'ANNO' en '1883'. Aan weerszijden van de entreepartij bevinden zich op de begane grond twee vensters met daarboven op de verdieping een zoldervenster.

De iets terugliggende zijvolumes hebben in de voorgevel elk één venster met op de verdieping een zoldervenster. De kopgevels hebben op de begane grond elk één venster. De beide geveltoppen zijn uitgevoerd als een aan de onderzijde door een dubbel openslaand zolderluik doorbroken driehoekig gebroken fronton met houten omlijsting. In de rechter kopgevel ontbreekt deze omlijsting grotendeels en is het luik vervangen door een modern venster.

De linker tweelaagse zijvleugel sluit aan op de linker zijgevel van het woongedeelte. Het wordt gedekt door een zadeldak waarin ventilatiekappen en heeft aan de voorzijde een wolfseind. Aan de achterzijde sluit de nok op de haaks daarop aansluitende achtervleugel. De langgevel wordt in het midden onderbroken door een een segmentboogvormig zolderluik onder een steekkapje.

Ter plaatse van de werkkeuken bevindt zich van rechts naar links een entree deur met tweeruits bovenlicht en twee vensters. Tussen de penanten zijn slanke korbelen geplaatst, waarop een houten luifel onder lessenaarsdak rust, voorzien van een decoratieve geschubde sierlijst langs de onderrand, welke aan kopse zijden in hoogte afneemt. Links van de overkapping bevindt zich nog één zes- en een tweeruitsvenster, evenals een deur met tweeruits bovenlicht. Op de verdieping zijn aan weerszijden van het zolderluik twee zoldervensters geplaatst.

De tweelaagse achtervleugel wordt gedekt door een zadeldak met de nokrichting evenwijdig aan die van het woongedeelte. De staldeuren en vensters worden grotendeels gedekt door segmentbogen met geblokte aanzet- en sluitstenen. De beide symmetrisch ingedeelde kopgevels zijn tuitgevels met uitkragende dakaanzetten en een gevelbëeindiging van gele baksteen. Bij de linker kopgevel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijn de hoeklisenen doorgetrokken in de gevellijst. In het midden van de gevel een dubbel openslaand luik onder een segmentboogvormige ontlastingsboog met (gepleisterde) aanzet- en sluitstenen van gele baksteen. De rechter kopgevel heeft op de begane grond in het midden een dubbele deur onder segmentboogvormige ontlastingsboog gele bakstenen met aanzet- en sluitstenen. Aan weerszijden bevinden zich vernieuwde stalvensters. Op de verdieping een dubbel openslaand luik met een keperboogvormig bovenlicht, voorzien van verticale vijfuits roedenverdeling. De rollaag van de keperboog is, evenals die van de afgeschuinde bovenkant van de flankerende spaarvelden van gele baksteen. De achtergevel is een langsgevel met op de begane grond van rechts naar links een segmentbogige dubbele bedrijfsdeur, waarvan het bovenlicht een geometrische roedenverdeling heeft en een staldeur, die aan weerszijden geflankeerd wordt door twee hoog in de gevel geplaatste gietijzeren stalvensters met decoratieve geometrische roedenverdeling. Op de verdieping bevindt zich één venster en een luik.

Interieur

Woon- en bedrijfsgedeelte hebben grotendeels nog de oorspronkelijk indeling en afwerking, zoals de betegeling van de wanden in de werkkeuken, de houten blinden en schouwen in het woongedeelte. In het bedrijfsgedeelte zijn ondermeer vermeldenswaard de troggewelven in de maalterij, waarvan evenals in het dorsgedeelte de oorspronkelijk inrichting nog intact is.

Waardering

De boerderij 'Modelhoeve' is architectuur- en cultuurhistorische van algemeen belang als zeldzaam en vroeg voorbeeld van een hoofdzakelijk in Eclectische stijl opgetrokken boerderij uit het laatste kwart van de 19de eeuw. Vanwege het experimentele karakter en als zodanig van innovatieve waarde vormt de boerderij een voorbeeld van een bijzondere historische agrarische ontwikkeling uit het laatste kwart van de 19de eeuw.

De boerderij is van architectuurhistorisch algemeen belang vanwege de typerende vormgeving en bijzondere detaillering van hoofd- en bijgebouwen, die deels samenhangt met de functie. De boerderij is tevens van belang vanwege de hoge mate van gaafheid van zowel het in- als exterieur.

De boerderij bezit ensemblewaarde door de onderlinge ruimtelijke en functionele samenhang tussen de verschillende complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)